

BAŐİSKELE GÜBRETAS ORTAOKULU

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YAZILIM DERSİ 5.SINIF

BİLİŞİM SUÇLARI

Bilişim suçlarına bir örnek

Zeynep İnternet'te bir oyun görür. Oyunu indirmek istediğinde ücretli bir oyun olduğunu fark eder. Oyuna ücret ödemek **istememez** ve bu konuda abisi Ali'den yardım almaya karar verir. **Zeynep** ile abisi **Ali** arasında geçen diyalogu canlandıralım.

İnternet'te bir oyun buldum ancak ücretli. Bu ücreti ödemedenden sence bu oyunu indirebilir miyiz?

Evet bu tür oyunları ücretsiz olarak indirebileceğimiz İnternet siteleri var. Dilersen indirelim.

Birkaç İnternet sitesine baktım. Bazı İnternet sitelerinde bu oyun ücretli ama bazı İnternet sitelerinde ücretsiz. Sence bu nasıl mümkün oluyor?

Bazı kişiler oyunu kendi İnternet sitelerinde ücretsiz olarak yayımlıyorlar. Böylece kendi İnternet sitelerine daha fazla ziyaretçi gelmesini sağlıyorlar. Aslında bu oyunu üretenlerin istemedikleri bir durum.

O zaman bu oyunu ücretsiz olarak indirmek suç değil mi?

Aslında oyunları bu tür İnternet sitelerinden indiren çok kişi var. Bir sorun çıkacağını düşünmüyorum. Hemen indireyim istersen.

Tamam indirelim.

Zeynep'in abisi bilgisayarın başına geçer ve oyunu indirir. Bir süre sonra oyunun bilgisayara yüklenmiş olduğunu fark ederler ve dosyaya tıklayarak kurulumunu yapmaya çalışırlar.

Şimdi indirilen dosyaya tıklıyoruz ve dilini seçiyoruz. Birazdan tamamlanmış olur.

Aniden bilgisayarın ekranı mavileşir ve anlaşılmaz yazılar çıkar. Zeynep ağabeyinin yüzünü görünce bir şeylerin ters gittiğini anlar:

Ne oldu? Kurulumda sorun mu çıktı?

Hayır Zeynep. Sanırım dosya virüslüymüş. İşletim sistemi çöktü. Ne yapacağımı bilmiyorum!

Zeynep ve ağabeyinin hikâyesinde ne tür yanlış davranışlar fark ettiniz?

Bu hikâyede sizce ne tür suçlar işlemiştir?

Bilişim teknolojisi kullanılarak işlenen suçlara nasıl örnekler verebiliriz?

Cevap verelim...

Bilişim suçu nedir?

Teknoloji kullanarak **dijital** ortamda **kişi** veya **kurumlara** maddi veya manevi olarak **zarar** vermeye bilişim suçu denir.

Şimdi neler bilişim suçuna girer öğrenelim.

Bilgisayar sistemlerine
ve servislerine yetkisiz
erişim.

Yetkisi olmayan kişilerin veya kurumların
bilgi sistemlerine girmesi, kişilerin e-
postalarına veya internet hesaplarına
ulaşması ciddi bir suçtur.

Bilişim sistemlerini engelleme,
bozma, bilgileri yok etme veya
değiştirme.

Kişilerin özel hesaplarının parolalarını
değiştirmek suçtur. Böyle durumlarda, verilen
zararın geri alınamaması suçlu kişilerin aldıkları
cezanın artmasına sebep olabilmektedir.

Kanunla korunmuş bir yazılımın izinsiz kullanılması.

Kanunla korunmuş bir yazılımın izinsiz kullanılması, lisanssız yazılım kullanım suçu ile ilişkilidir. Para ve hapis cezası uygulanabilir.

Yasa dışı yayınlar yapmak.

Terör örgütleri gibi zararlı oluşumların yayınlarının paylaşılması suçtur. Bu gibi yayınlar toplum güvenliğine ve barış ortamına zarar verebilir.

Bilişim yolu ile dolandırıcılık.

İnternet alışverişlerinde dolandırıcılık yapılması bir suçtur. Başkasının kredi kartı bilgilerini kullanarak alışveriş yapılması bu suça örnektir.

Bilişim yoluyla hakaret ve şantaj.

Sosyal ağlar aracılığıyla hakaret edilmesi, internette insanların itibarlarını zedeleyici davranışlarda bulunulması, başkasına ait bilgilerin internet üzerinden paylaşılarak kişilerin tehdit edilmesi bu suça örnektir.

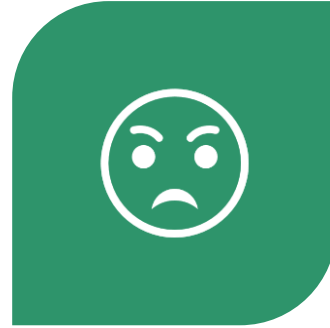
Sık karşılaşılan bilişim suçları

**KREDİ KARTI
DOLANDIRICILIĞI**

**BAŞKASININ ADINA
SAHTE HESAP AÇMAK**

**BAŞKALARI İLE İLGİLİ
NEFRET SÖYLEMİNDE
BULUNMAK**

Bilişim suçlarına maruz kalırsak ne yapmalıyız?

Bir internet suçunun mağduru olan kimse şikâyet için **Cumhuriyet Başsavcılığına** suç duyurusunda bulunmalıdır. Suçtan doğrudan etkilenmiyorsak, mesela uygunsuz içeriklerin olduğu bir siteye rastlarsak, **Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına** bildirimde bulunmamız gerekmektedir.

*Suç duyurusunda bulunmak ve şikâyet etmek önemlidir. Gerektiğinde **155** ihbar hattını da arayabilirsiniz.*

Zararlı içerik sunan web sayfalarını şikâyet için; **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu İnternet İhbar Merkezi** internet adresini ziyaret edebilirsiniz.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu internet sayfasından (www.btk.gov.tr) sitelerin güvenliğine bakabilirsiniz.

**BİLGİ
TEKNOLOJİLERİ
VE İLETİŞİM
KURUMU**

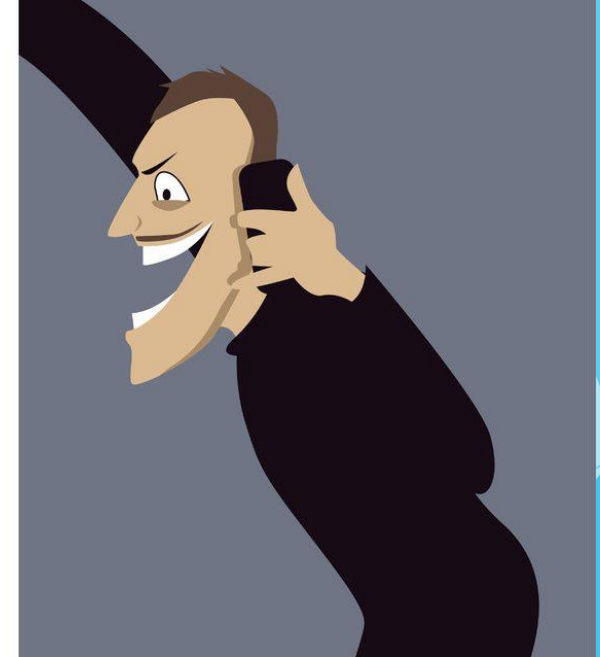
Sen olsan...

Kendisini **polis** olarak tanıtarak arayan, telefon numaranızın bir **suça** karıştığını belirten ve bu konuda kendilerine yardım etmeniz için telefonu kapatmamanızı ve iletişim bilgilerinizi **paylaşmanızı** isteyen biri varsa nasıl davranmalısınız?

Yalan: Suç örgütü sim kartınızı kopyaladı

Dolandırıcılar, bazı vatandaşlarımızı arayarak, telefonlarında kullandıkları SIM kartların, teknolojik yöntemler kullanılarak organize bir **suç örgütü** tarafından **kopyalandığını** ve bu kopya SIM kart üzerinden maliyeti yüksek telefon görüşmeleri yapıldığını belirtirler. Bu kişilerin tespitinin yapılabilmesi için yürütülen çalışmada kullanılmak üzere **kontör** veya **para** gönderilmesini talep ederler. Yürütülmekte olan sözde soruşturmanın **gizli** olduğunu vurgulayarak, mağdurun kimseye bilgi **vermeden** kendilerine kontör veya para göndermesini sağlamaya çalışırlar.

Bir Düşün...

"İndirim kuponu kazandınız" yazan mesaj aldıysan, kuponu almak için bir bağlantıyı açman gerekiyorsa nasıl düşünür ve davranırsın?

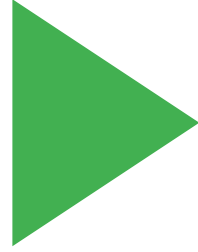

Ne yapardın?

Yakın bir tanıdığın
internetten mesaj atıp
zor durumda kaldığını
belirtip cep
telefonuna acil TL
yüklemeni isterse nasıl
düşünür ve
davranırsın?

Hangi
durumlarda
internet
suçu işlenir?

İnternet
suçunu ihbar
etmezsek
neler
olabilir?

cevaplayalım

SİBER AKLIMI SEVEYİM!

Güvenli olmayan web sitelerinde;

Üye **olma!**

Alışveriş **yapma!**

Bağlantılara **tıklama!**

Haberlere **hemen inanma!**

Dosya **indirme!**

Güvenlik yazılımı **kullan!**

Tanımadığın kişilerle **iletişime geçme!**

Elektronik posta eklerini açarken **dikkatli o!**

Telefonda polis, banka görevlisi, hakim, savcı, müşteri hizmetleri personeli gibi arayan kişilere **kişisel bilgilerini verme!**

Karşındaki kişinin tanıdığın bir kişinin hesabını izinsiz kullanabileceğini **unutma!**

İnternette emin olmadığın bilgileri **paylaşma!**

Mümkünse önemli bilgilerin olduğu bilgisayar ile **internete bağlanma!**

İNTERNETTE HİÇBİR ZAMAN TAM GÜVENDE OLAMAYACAĞINI UNUTMA!